

Vec C-352/23 [Changu]¹

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

7. jún 2023

Vnútroštátny súd:

Administrativen săd Sofija-grad

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

29. máj 2023

Žalobca v konaní vo veci samej:

LF

Žalovaný v konaní vo veci samej:

Zamestnik-predsdatel na Dăržavna agencija za bežancite

---

¹ Táto vec je označená fiktívnym menom, ktoré nezodpovedá skutočnému menu účastníka konania.

Predmet konania vo veci samej

Konanie vo veci samej bolo začaté žalobou, ktorú podal príslušník tretieho štátu proti rozhodnutiu o zamietnutí jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu a o odmietnutí priznania postavenia utečenca a humanitárneho postavenia (doplnková ochrana).

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Návrh na začatie prejudiciálneho konania súd podáva na základe článku 267 ods. 2 ZFEÚ a týka sa výkladu odôvodnenia 15 a článku 2 písm. h) a článku 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9) (ďalej len „smernica 2011/95“), odôvodnenia 12 a článku 14 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 2008, s. 98) (ďalej len „smernica 2008/115“), ako aj článkov 1, 4 a 7 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“). V návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd nastoľuje otázku, či je bulharská právna úprava, ktorá stanovuje možnosť priznať cudzincovi humanitárne postavenie (ktoré v bulharskom práve zodpovedá doplnkovej ochrane v zmysle smernice 2011/95) nie v prípade, keď by mohol byť vystavený reálnemu riziku utrpenia vážneho bezprávia, ale v prípade existencie „iných humanitárnych dôvodov“, zlučiteľná s uvedenými ustanoveniami. Vnútroštátny súd by najmä chcel vedieť, či veľmi dlhá doba pobytu cudzinca v Bulharsku už asi 27 rokov predstavuje „humanitárny dôvod“, ktorý odôvodňuje priznanie humanitárneho postavenia (doplnkovej ochrany), keď vezmeme do úvahy, že sa v Bulharsku zdržiava neoprávnene, že mu neboli vystavené žiadne doklady totožnosti a že počas prevažnej väčšiny svojho pobytu nemal dostatočné prostriedky na to, aby uspokojil svoje základné potreby – potravu, telesnú hygienu a bývanie. V tejto súvislosti vzniká tiež otázka, či je nečinnosť vnútroštátnych orgánov, ktoré počas tohto dlhého obdobia neupravili postavenie cudzinca na území Bulharska v súlade s platným vnútroštátnym právom, v rozpore s vyššie uvedenými ustanoveniami Charty.

Prejudiciálne otázky

1. Majú sa odôvodnenie 15, článok 2 písm. h) a článok 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať

postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany vykladať v tom zmysle, že dovoľujú členskému štátu zaviesť vnútroštátnu právnu úpravu poskytovania medzinárodnej ochrany z rodinných alebo humanitárnych dôvodov, ktorá podľa odôvodnenia 15 a článku 2 písm. h) smernice 2011/95 (iná forma ochrany) nemá žiadnu súvislosť s logikou a duchom smernice 2011/95, alebo aj v takomto prípade musí byť možnosť poskytnutia ochrany z „humanitárnych dôvodov“ stanovená vo vnútroštátnom práve podľa článku 3 smernice 2011/95 v súlade s normami medzinárodnej ochrany?

2. Ukladajú odôvodnenie 12 a článok 14 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, v spojení s článkami 1 a 4 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) nevyhnutne povinnosť členskému štátu vystaviť štátnym príslušníkom tretích krajín písomné potvrdenie o tom, že sa na území členského štátu zdržiavajú neoprávnene, ale ešte ich nemožno vrátiť?

3. Je v prípade vnútroštátneho právneho rámca, ktorého jedinú ustanovenie upravujúce postavenie štátneho príslušníka tretej krajiny z „humanitárnych dôvodov“ je obsiahnuté v článku 9 ods. 8 Zákona za ubežičteto i bežancite (zákon o azyle a utečencoch) (ďalej len „ZUB“), výklad tohto vnútroštátneho ustanovenia, ktorý nesúvisí s povahou a dôvodmi smernice 2011/95, zlučiteľný s odôvodnením 15, ako aj s článkom 2 písm. h) a článkom 3 smernice 2011/95?

4. Vyžadujú články 1, 4 a 7 Charty na účely uplatňovania smernice 2011/95 skúmanie, či dlhý pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny bez upraveného postavenia v členskom štáte predstavuje samostatný dôvod na poskytnutie medzinárodnej ochrany založený na „naliehavých humanitárnych úvahách“?

5. Umožňuje pozitívna povinnosť členského štátu zabezpečiť dodržiavanie článkov 1 a 4 Charty široký výklad vnútroštátneho opatrenia podľa článku 9 ods. 8 ZUB, ktorý ide nad rámec logiky a noriem medzinárodnej ochrany podľa smernice 2011/95, a vyžaduje si taký výklad, ktorý sa výlučne vzťahuje na dodržiavanie absolútnych základných práv podľa článkov 1 a 4 Charty?

6. Môže neposkytnutie ochrany podľa článku 9 ods. 8 ZUB štátnemu príslušníkovi tretej krajiny v situácii žalobcu viesť k tomu, že členský štát si nesplní povinnosti vyplývajúce z článkov 1, 4 a 7 Charty?

Predpisy medzinárodného práva

Dohovor o právnom postavení utečencov, ktorý v Ženeve 28. júla 1951 prijala konferencia splnomocnených zástupcov Organizácie Spojených národov o právnom postavení utečencov a osôb bez štátnej príslušnosti (ďalej len „Ženevský dohovor“)

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EDLP“):
článok 1, článok 3 a článok 8 ods. 1

Právne predpisy a judikatúra Európskej únie

Charta základných práv Európskej únie: články 1, 4 a 7, ako aj článok 19 ods. 2

Smernica 2011/95: odôvodnenie 15, článok 2 písm. h) a článok 3

Smernica 2008/115: odôvodnenie 12, článok 6 ods. 4, ako aj články 8 a 14

Vnútroštátny súd uvádza judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa nasledujúcich otázok: pojem „naliehavé humanitárne dôvody“ – rozsudok z 18. decembra 2014, M'Bodj (C-542/13, EU:C:2014:2452, body 39 a 40); lehota na vyhostenie štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území štátu – rozsudok Súdneho dvora z 20. októbra 2022, Verejné centrum sociálnej pomoci Liège (Zrušenie alebo pozastavenie výkonu rozhodnutia o návrate) (C-825/21, EU:C:2022:810, bod 50); neprípustnosť existencie medzistupňa postavenia štátneho príslušníka tretej krajiny – rozsudok z 3. júna 2021, Westerwaldkreis (C-546/19, EU:C:2021:432); ľahostajnosť orgánov členského štátu, ktorá vedie k stavu poníženia dotknutej osoby, ktorý je nezlučiteľný s ľudskou dôstojnosťou – rozsudok z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, bod 92).

Predpisy vnútroštátneho práva

Zakon za ubežišteto i bežancite (zákon o azyle a utečencoch, ďalej len „ZUB“):
článok 1, článok 8 ods. 1, článok 9 ods. 1 a 8, článok 29, článok 40 ods. 1 a 3,
článok 76a a článok 76c

Zakon za čuždencite v Republika Bălgaria (zákon o cudzincoch v Bulharskej republike, ďalej len „ZČRB“): článok 9e, článok 9h ods. 1 a 4, článok 10 ods. 2,
článok 14 ods. 1 a 5 bod 1, článok 22 ods. 1, články 27, 28 a 44b, [§ 1] bod 16 der
Dopalnitelni razporedbi (doplňujúce ustanovenia) k tomuto zákonu

Pravilnik za priloženie na Zakona za čuždencite v Republika Bălgaria (vykonávací poriadok k ZČRB): články 3 a 11

Zakon za bulgarskite lični dokumenti (zákon o bulharských dokladoch totožnosti):
článok 14 ods. 1, článok 55 ods. 1 a 3, článok 57

Krátke zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Žalobca, štátny príslušník Tanzánie, nelegálne opustil svoju krajinu pôvodu a v roku 1996 pricestoval do Bulharska. Odvtedy žalobca vykonal viacero pokusov upraviť svoje postavenie v Bulharsku tým, že v rokoch 1997, 2004, 2006, 2007, 2008, 2009 (dve žiadosti o ochranu), 2012, 2014, 2017 a 2021 postupne

podal jedenásť žiadostí o medzinárodnú ochranu. Jeho žiadosti boli odmietnuté najmä s odôvodnením, že nie sú dôvody pre priznanie postavenia utečenca alebo humanitárneho postavenia (doplňková ochrana).

- 2 Keďže žalobca nemá doklady totožnosti, nemôže sa ani zamestnať, ani zabezpečiť potravu a ubytovanie. Viackrát bol právoplatne odsúdený za nadobudnutie a držbu omamných látok. Žalobca tvrdí, že bol viackrát zatknutý políciou a tri roky strávil vo väzení, a nejaký čas strávil aj v uzavretom prijímacom zariadení Džaržavna agencija za bežancite (Štátna agentúra pre utečencov, Bulharsko) (ďalej len „DAB“) pre žiadateľov o azyl. Voči žalobcovi boli vydané viaceré donucovacie správne opatrenia podľa ZČRB na účely jeho odsunu a jeho vrátenia do jeho krajiny pôvodu. Žiadne z týchto opatrení nebolo vykonané.
- 3 Konanie na vnútroštátnom súde bolo začaté v súvislosti s jedenástou žiadosťou o medzinárodnú ochranu, ktorú žalobca podal 13. apríla 2021. V tejto žiadosti žalobca uplatňoval, že v Bulharsku nie je veľvyslanectvo Tanzánie, že na to, aby získal tanzánijský pas, by musel vycestovať na najbližšie veľvyslanectvo tejto krajiny, ktoré sa nachádza v Berlíne, že nemá prostriedky na to, aby tam odcestoval, a že taká dlhá cesta by z dôvodu jeho zhoršeného zdravotného stavu ohrozila jeho život. Žalobca uviedol, že vo svojej krajine pôvodu sa z dôvodu nedostatku prístupu k zdravotnej starostlivosti nemôže podrobiť liečbe. Okrem toho tvrdil, že polovicu svojho života strávil v Bulharsku, že sa integroval do bulharskej spoločnosti a že ovláda bulharčinu.
- 4 Príslušný úrad DAB rozhodnutím z 29. apríla 2021 posúdil žiadosť ako neprípustnú. Konštatoval, že v tomto prípade nie sú uplatniteľné ustanovenia ZUB a že Direkcija „Migracija“ kam Ministerstvo na vätreshnite raboti (riaditeľstvo „Migrácia“ ministerstva vnútra, Bulharsko) alebo Medzinárodná organizácia pre migráciu má žalobcu postupom podľa ZČRB vrátiť späť do jeho krajiny pôvodu.
- 5 Toto rozhodnutie bolo zrušené rozsudkom Administrativen sad Sofija-grad (Správny súd Sofia-mesto, Bulharsko) z 25. novembra 2021. V tomto rozsudku súd konštatoval, že vo vzťahu k žalobcovi sa uplatňuje zásada zákazu vyhostenia alebo vrátenia, keď vezmeme do úvahy jeho tvrdenie, že v dôsledku jeho zhoršeného zdravotného stavu dlhé cesty priamo ohrozujú jeho život. Porušenie tejto zásady predstavuje dôvod na priznanie humanitárneho postavenia, čo zakladá aj prípustnosť žiadosti o ochranu.
- 6 V rámci na to nadväzujúceho správneho konania žalovaný, Zamestnik-predsdatel na DAB (zástupca riaditeľa DAB, Bulharsko) 10. augusta 2022 vydal rozhodnutie napadnuté na vnútroštátnom súde, ktorým odmietol priznať žalobcovi postavenie utečenca a priznať mu humanitárne postavenie, pretože žalobca nepreukázal existenciu oprávnenej obavy z prenasledovania alebo reálneho rizika utrpenia vážneho bezprávia. Rozhodol, že uvedené osobné dôvody súvisiace so začlenením žalobcu do bulharskej spoločnosti nepredstavujú dôvod na priznanie humanitárneho postavenia a že uplatňovanú integráciu vyvracajú právoplatné odsúdenia žalobcu.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 7 Žalobca tvrdí, že ZČRB sa vo vzťahu k nemu neuplatňuje a že jedinou možnosťou upraviť jeho postavenie je možnosť stanovená článkom 9 ods. 8 ZUB, podľa ktorého „humanitárne postavenie možno priznať aj z iných humanitárnych dôvodov“. Takmer 27 rokov žije v Bulharsku a má nárok na rešpektovanie svojho súkromného života, svojej ľudskej dôstojnosti a základných práv zakotvených v Charte. Právne vákuum, v ktorom sa nachádza, predstavuje neľudské a ponižujúce zaobchádzanie v rozpore s článkom 3 EDĽP.
- 8 Žalovaný tvrdí, že súd musí žalobu zamietnuť, pretože neboli zistené ani okolnosti, ktoré oprávňujú na priznanie postavenia utečenca podľa článku 8 ods. 1 ZUB – neexistuje totiž „opodstatnená obava z prenasledovania z rasových, náboženských a národnostných dôvodov, z dôvodu politického názoru alebo príslušnosti k sociálnej skupine“ –, ani dôvody na priznanie humanitárneho postavenia (doplnkovej ochrany) podľa článku 9 ods. 1 ZUB – chýbajú totiž indície pre existenciu „reálneho rizika utrpenia vážneho bezprávia ako je trest smrti alebo poprava alebo mučenie, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo potrestanie alebo vážne ohrozenie života alebo osoby civilistu z dôvodu neselektívneho násillia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu“. Podľa názoru žalovaného musí byť právne postavenie žalobcu upravené podľa ZČRB.

Krátke odôvodnenie podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 9 Vnútroštátny súd vychádza z toho, že zo skutkového stavu konania naozaj nevyplýva ani „opodstatnená obava z prenasledovania“, ani „reálne riziko vážneho bezprávia“ vo vzťahu k žalobcovi. To je podľa názoru súdu základom toho, že otázka, či a aké opatrenia majú voči žalobcovi prijať príslušné vnútroštátne orgány, nevzniká v súvislosti s prenasledovaním alebo s rizikom utrpenia vážneho bezprávia v prípade jeho možného vrátenia do jeho krajiny pôvodu, ale vzhľadom na osobitnú situáciu žalobcu v Bulharsku.
- 10 Vo vzťahu k možnosti vydať povolenie na pobyt z humanitárnych dôvodov vnútroštátny súd vyjasňuje, že vo vnútroštátnom práve, najmä v ZČRB, taká možnosť stanovená nie je, v protiklade s článkom 6 ods. 4 smernice 2008/115, podľa ktorého „členské štáty môžu kedykoľvek rozhodnúť o udelení samostatného povolenia na pobyt alebo iného oprávnenia poskytujúceho štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na ich území, právo na pobyt z humanitárnych dôvodov, dôvodov hodných osobitného zreteľa alebo iných dôvodov“. Vnútroštátny súd však zastáva názor, že právny poriadok Únie nestanovuje povinnosť členských štátov priznať právo na pobyt štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa na ich území zdržiava neoprávnene, len z humanitárnych dôvodov. Oveľa viac je to na ich uvážení, či zavedú takúto možnosť.

- 11 Po tom, ako žalobca počas dlhého obdobia podával žiadosti o medzinárodnú ochranu, aby mu bol udelený azyl alebo humanitárne postavenie (doplnková ochrana), sa v konaní na vnútroštátnom súde domáha toho, aby mu humanitárne postavenie podľa článku 9 ods. 8 ZUB bolo priznané z dôvodov, ktoré súvisia s tým, že sa už dlho zdržiava v Bulharsku bez toho, aby mal doklady totožnosti a aby počas veľkej časti tohto obdobia mal prostriedky na potravu a ubytovanie. Vnútroštátny súd zastáva stanovisko, že so zreteľom na situáciu, v ktorej sa žalobca nachádza, jediná možnosť, ako upraviť jeho právne postavenie podľa bulharského práva, spočíva v uplatnení uvedeného článku 9 ods. 8 ZUB tak, že žalobcovi bude priznané humanitárne postavenie (doplnková ochrana) z humanitárnych dôvodov.
- 12 Vnútroštátny súd si však nie je istý, či je článok 9 ods. 8 ZUB v súlade so smernicou 2011/95 a najmä s odôvodnením 15, ako aj s článkom 2 písm. h) a článkom 3 smernice. Podľa odôvodnenia 15 smernice „na štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva, ktorí majú povolené zotrvať na územiach členských štátov z dôvodov, ktoré nie sú kvôli potrebe medzinárodnej ochrany, ale na diskriminačnom základe z naliehavých rodinných alebo humanitárnych dôvodov, sa táto smernica nevzťahuje“. Podľa názoru vnútroštátneho súdu z definície pojmu „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ v článku 2 písm. h) tejto smernice vyplýva, že právo Únie pripúšťa možnosť, že štátni príslušníci tretej krajiny „výslovne nepožadujú iný druh ochrany mimo rozsahu tejto smernice, o ktorú možno požiadať osobitne“.
- 13 Článok 3 smernice 2011/95 zároveň ustanovuje, že „členské štáty môžu zaviesť alebo zachovávať výhodnejšie normy pre určovanie, kto je oprávnený ako utečenec alebo ako osoba oprávnená na doplnkovú ochranu, a pre určenie obsahu medzinárodnej ochrany, pokiaľ sú tieto normy zlučiteľné s touto smernicou“.
- 14 V tomto kontexte vzniká z pohľadu vnútroštátneho súdu otázka, či uvedené ustanovenia smernice 2011/95 pripúšťajú vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá stanovuje možnosť poskytnúť medzinárodnú ochranu z „rodinných alebo humanitárnych dôvodov“ (odôvodnenie 15 uvedenej smernice) a nie z dôvodov uvedených v tejto smernici, alebo či naopak takéto poskytnutie ochrany musí byť zlučiteľné s touto smernicou podľa jej článku 3.
- 15 Vnútroštátny súd poukazuje na to, že podľa judikatúry Värhoven administratíven sād (Najvyšší správny súd, Bulharsko) (ďalej len „VAS“) pojem „iné humanitárne dôvody“ uvedený v článku 9 ods. 8 ZUB zahŕňa prípady, ktoré sa odlišujú od prípadov v ods. 1 tohto ustanovenia a v ktorých pre cudzinca existuje reálne riziko rovnakej intenzity, že pri návrate do jeho krajiny pôvodu utrpí vážne bezprávie vo vzťahu k jeho integrite.
- 16 VAS vo svojej judikatúre vychádza z toho, že článok 9 ods. 8 ZUB poskytuje osobitnú ochranu, ktorá sa uplatňuje len vo výnimočných prípadoch, ktoré súvisia so situáciou cudzinca v jeho krajine pôvodu a ktoré nezahŕňajú hospodárske, sociálne alebo rodinné dôvody, ktoré závisia výlučne od vôle žiadateľa o ochranu.

V celom rade rozhodnutí VAS potvrdil priznanie humanitárneho postavenia podľa článku 9 ods. 8 v prípadoch, v ktorých bolo toto ustanovenie uplatnené z osobitných dôvodov, ako napríklad na účely ochrany najlepšieho záujmu maloletých detí, zachovania celistvosti rodiny, ochrany pred domácim násilím, z dôvodu humanitárnej krízy v krajine pôvodu atď.

- 17 Pokiaľ ide o neprimeranú dĺžku neoprávneného pobytu cudzinca v Bulharsku v situácii ako je tá v konaní vo veci samej, táto okolnosť podľa vnútroštátnej judikatúry nepredstavuje dôvod na priznanie postavenia utečenca a humanitárneho postavenia (doplňkovej ochrany).
- 18 Z hľadiska vnútroštátneho súdu však vzniká otázka, či uvedené dlhé trvanie pobytu cudzinca bez dokladov totožnosti a bez prostriedkov na potravu a ubytovanie predstavuje samostatný dôvod na poskytnutie medzinárodnej ochrany založenej na „naliehavých humanitárnych úvahách“ v zmysle bodu 39 rozsudku Súdneho dvora z 18. decembra 2014, M'Bodj (C-542/13, EU:C:2014:2452). V uvedenom bode 39 Súdny dvor uviedol, že „z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že ... rozhodnutie o vyhostení cudzinca, ktorý trpí vážnou telesnou alebo psychickou chorobou, do krajiny, kde možnosti liečenia tejto choroby nie sú na takej úrovni, než v uvedenom štáte, môže vyvolávať pochybnosti vo vzťahu k článku 3 EDLP len vo veľmi výnimočných prípadoch, keď existujú naliehavé humanitárne dôvody svedčiacie proti vyhosteniu (pozri najmä rozsudok ESĽP z 27. mája 2008, N. v. Spojené kráľovstvo, § 42)“. V bode 40 tohto rozsudku však Súdny dvor konštatoval, že okolnosť, že cudzinec v takom prípade nemôže byť vyhostený do krajiny, v ktorej neexistujú primerané možnosti liečenia, „neznamená, že mu musí byť priznané povolenie na pobyt v členskom štáte z dôvodu doplňkovej ochrany ...“.
- 19 Vnútroštátny súd zastáva stanovisko, že zhoršený zdravotný stav žalobcu treba skúmať v kontexte zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia zakotvenej v článku 33 ženevského dohovoru a v článku 19 ods. 2 Charty a že prípadné porušenie tejto zásady môže vyvolať otázky týkajúce sa uplatnenia článku 3 EDLP a článku 4 Charty, ktoré zakazujú neľudské a ponižujúce zaobchádzanie.
- 20 Cituje bod 57 rozsudku z 3. júna 2021, Westerwaldkreis (C-546/19, EU:C:2021:432), v ktorom Súdny dvor konštatoval, že „by bolo v rozpore tak s cieľom smernice 2008/115, ... ako aj so znením článku 6 tejto smernice, keby sa tolerovala existencia medzistupňa postavenia štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí by sa nachádzali na území členského štátu bez práva alebo povolenia na pobyt, ... ale voči ktorým by nebolo vydané žiadne platné rozhodnutie o návrate.“
- 21 Vnútroštátny súd okrem toho cituje bod 50 rozsudku Súdneho dvora z 20. októbra 2022, Verejně centrum sociální pomoci Liège (Zrušenie alebo pozastavenie výkonu rozhodnutia o návrate) (C-825/21, EU:C:2022:810), podľa ktorého „povinnosť uložená členským štátom článkom 8 tejto smernice [smernice 2008/115] vykonať odsun [štátneho príslušníka tretej krajiny neoprávnene sa zdržiavajúceho na území členského štátu] v prípadoch uvedených v odseku 1

tohto článku pritom musí byť splnená čo najskôr (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. decembra 2011, Achughabian, C- 329/11, EU:C:2011:807, bod 45).“ Vo vzťahu k žalobcovi táto požiadavka nebola splnená, keďže ten sa od svojho vstupu na územie Bulharska v roku 1996 do dnešného dňa zdržiaval v Bulharsku, hoci voči nemu boli prijaté viaceré donucovacie správne opatrenia smerujúce k jeho návratu do jeho krajiny pôvodu.

- 22 Vnútroštátny súd uvádza aj rozsudok z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218), v ktorého bode 92 Súdny dvor spomína prípad, keď „by ľahostajnosť orgánov členského štátu mala za následok, že by sa osoba v plnej miere závislá od verejnej pomoci ocitla nezávisle od svojej vôle a svojho osobného výberu v situácii ťažkej materiálnej deprivácie, ktorá by jej neumožňovala uspokojenie jej najzákladnejších potrieb, ako sú napríklad jedenie, umývanie sa a bývanie, a poškodzovala by jej telesné alebo duševné zdravie alebo by ju uviedla do stavu poníženia nezlučiteľného s ľudskou dôstojnosťou (pozri v tomto zmysle rozsudok ESĽP z 21. januára 2011, M.S.S. v. Belgicko a Grécko CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, bod 252 až 263).“
- 23 V tejto súvislosti vzniká z pohľadu vnútroštátneho súdu otázka, či dlhé obdobie trvajúca nečinnosť alebo ľahostajnosť vnútroštátnych orgánov, keď ide o úpravu postavenia štátneho príslušníka tretej krajiny na území Bulharska v súlade s platným vnútroštátnym právom, predstavuje porušenie článkov 1, 4 a 7 Charty, ako aj článkov 3 a 8 EDĽP.
- 24 Podľa ponímania vnútroštátneho súdu situácia, v ktorej sa nachádza žalobca, predstavuje nerešpektovanie jeho základných práv podľa článkov 1, 4 a 7 Charty, keďže je vystavený neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu, je porušená jeho ľudská dôstojnosť a nie je rešpektované jeho súkromie. Uvedené ustanovenia v takom prípade, ako je prípad v konaní vo veci samej, nepripúšťajú, aby bola štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu a ktorého vyhostenie bolo z dôvodu skúmania jeho žaloby fakticky odložené, odňatá možnosť uspokojiť jeho základné potreby, akými sú potrava, telesná hygiena a ubytovanie.
- 25 Preto vnútroštátny súd zastáva názor, že článok 9 ods. 8 ZUB by sa v tomto prípade mal vykladať široko tým, že sa nebude uplatňovať s prihliadnutím na dôvody priznania doplnkovej ochrany stanovené v smernici 2011/95, ale pri dodržaní základných práv zakotvených v Charte.
- 26 Vnútroštátny súd uvádza, že vo vnútroštátnom práve niet ustanovenia, ktoré zakotvuje právo štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území štátu, získať písomné potvrdenie o svojej situácii podľa článku 14 ods. 2 v spojení s odôvodnením 12 smernice 2008/115. V prípade skúmanom v konaní vo veci samej štát „toleruje“ neupravené postavenie žalobcu tým, že pripustil jeho dlhý neoprávnený pobyt na svojom území bez toho, aby vystavil písomné potvrdenie jeho situácie v súlade s uvedenými ustanoveniami tejto smernice.